

**Waarom de Brusselse ambulanciers – brandweermannen,
operatoren 112 en de officieren van de BHDBDMH niet tweetalig
zijn en daardoor geen tweetalige dienstverlening kunnen
garanderen aan de hulpbehoevende.**

Waarom de Brusselse ambulanciers – brandweermannen, operatoren 112 en de officieren van de BHDBDMH niet tweetalig zijn en daardoor geen tweetalige dienstverlening kunnen garanderen aan de hulpbehoevende.

De Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp (BHDBDMH) is een instelling van openbaar nut van categorie A.

De BHDBDMH wordt belast met de uitoefening van de bevoegdheden van de Brusselse Agglomeratie inzake brandbestrijding en dringende medische hulp.

De BHDBDMH wordt bovendien belast met taken inzake brandpreventie en mag eveneens gunstig reageren op elke andere aanvraag om technische tussenkomst, voor zover die een dringend karakter vertoont.

1. Taalregeling van de BHDBDMH

Het artikel 32 van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen bepaalt dat in gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten van de Brusselse Executieve en van het verenigd College het Nederlands en het Frans worden gebruikt als bestuurstaal.

In die diensten zoals de BHDBDMH kan niemand tot een ambt worden benoemd of bevorderd tenzij hij Nederlands **of** Frans kent, vastgesteld overeenkomstig artikel 15 § 1, derde lid, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken van 18 juli 1966.

De artikelen 50 en 54 van hoofdstuk V-afdeling 1 en de hoofdstukken VII en VIII van dezelfde wet zijn eveneens van toepassing, bijgevolg moeten er taalkaders worden opgesteld.

1.1 Opstelling taalkaders

De taalkaders vinden hun wettelijke grondslag in artikel 43 van de wetten op het taalgebruik van 18 juli 1966. Dit artikel bepaalt het volgende: Telkens als de aard van de zaken en het aantal personeelsleden het rechtvaardigen, worden de afdelingen in de centrale diensten ingedeeld in Nederlandse en Franse directies en onderafdelingen, bureaus en secties.

De ambtenaren houders van een managementfunctie of bekleed met een graad van rang 13 en hoger, worden verdeeld over 3 kaders: een Nederlands, een Frans en een tweetalig.

Voor de managementfuncties en voor de graden van rang 13 en hoger worden de betrekkingen, op alle trappen van de hiërarchie, in gelijke percentages verdeeld tussen de 2 ééntalige taalkaders.

Het tweetalig taalkader omvat 20% van de betrekkingen van de graden rang 13 en hoger, die op alle trappen van de hiërarchie, in gelijke mate verdeeld worden tussen de twee taalrollen, deze regels gelden binnen de BHDBDMH voor 24 ambtenaren in de rang 13 (niveau A3) en hoger.

Alle andere ambtenaren worden verdeeld over 2 ééntalige kaders: een Nederlands en een Frans.

Deze regel geldt voor 1400 ambtenaren in de rang 12 (niveau A2) en lager, waarvan 1180 operationeel en 220 administratief zijn, volgens het laatste personeelsplan van 2019.

Alle ambtenaren worden ingeschreven op een taalrol: de Nederlandse of de Franse.

1.2 Bevoegde overheid

Krachtens artikel 43 § 3 lid 1, van de wetten op het taalgebruik, dienen de taalkaders te worden vastgesteld bij koninklijk besluit voor een duur van ten hoogste 6 jaar. Door toepassing van dit beginsel, is het aan de Brusselse Hoofdstedelijke regering om het taalkader van de BHDBDMH goed te keuren voor vernoemde maximale duur.

Het betreft in het geval van de BHDBDMH een bijzonder ingewikkelde denkoefening, gezien de specificiteit van de activiteiten waarmee deze dienst is belast.

Het huidige taalkader dat sinds 2011 van toepassing is werd in 2017 met 2 jaar verlengd en is nog geldig tot eind juni 2019. Het heeft een taalverhouding van 29,42% Nederlandstaligen en 70,58% Franstaligen.

Deze cijfers zijn sinds de oprichting van het Brusselse gewest in 1989 een puur politiek akkoord, dat in de verste verte niets te maken heeft met de realiteit op het terrein!

2. Toepassing van de taalwetgeving bij de BHDBDMH in de praktijk

2.1 In de kazerne

Alle dienstbetrekkingen van personeelsleden onderling en met de hiërarchie overheid zouden uitsluitend moeten geschieden in de taal van het betrokken personeelslid.

Het gaat om alles wat het personeelslid als dusdanig betreft:

- De eenvoudige onderlinge mededeling
- De op te stellen rapporten
- De behandeling van dossiers
- De communicatie met de hiërarchische overheid
- De bevelvoering
- De evaluatie
- De tuchtregeling
- De opleiding

De BHDBDMH moet zodanig georganiseerd zijn dat het respect van deze regels (die van dwingend recht zijn) wordt gewaarborgd.

Dit is vandaag niet het geval en kan eigenlijk alleen in een administratieve context!

2.2 De noodcentrale 112

Alle oproepen moeten in elk geval in de taal van de oproeper worden beantwoord. De interne communicatie als gevolg van de oproep moet door de ambtenaar in zijn taal worden gevoerd. Desnoods zal de interne communicatie door een collega van de andere taalrol moeten gebeuren of aangevuld.

D.w.z. dat in geen geval men van een eentalige kan vragen dat hij/zij de interne oproepen in een andere taal doet dan de zijne, maar dat tegelijk alles moet in het werk worden gesteld om naar de tussenkomende toe de bevelen in hun taal te geven zodat de intervenant de opdracht begrijpt.

Hieruit volgt dat de noodcentrale 112 moet beschikken over een geautomatiseerde procedure van interne communicatie die, in beide landstalen, de nodige acties regelt na een eentalige oproep.

De BHDBDMH moet zodanig georganiseerd zijn dat het respect van deze regels (die van dwingend recht zijn) wordt gewaarborgd.

Dit is vandaag niet het geval en kan eigenlijk alleen in een administratieve context!

2.3 Tussenkomen voor dringende medisch hulp

Het 112 ziekenwagensysteem maakt deel uit van de openbare dienst, m.a.w. de hulpbehoevende (thuis of op de openbare weg) heeft recht op een correcte behandeling in zijn taal.

De hulpbehoevende blijft in het 112 ziekenwagensysteem zolang hij in de urgentiedienst verblijft. D.w.z. dat het slachtoffer zolang recht heeft op behandeling en communicatie in zijn taal.

Eenmaal opgenomen in het ziekenhuis, geldt de taalregeling van de instelling. Dit betekent dat men de BHDBDMH zodanig moet organiseren dat te allen tijde de klant in zijn taal kan worden te woord gestaan, geholpen en begeleid.

Men moet er eveneens en tegelijkertijd mee rekening houden dat men van de tussenkomende ambulancier niet kan vragen dat hij een andere taal spreekt dan de zijne, noch tegen de klant, noch tegen zijn collega ambulancier of meerdere.

De BHDBDMH moet zodanig georganiseerd zijn dat het respect van deze regels (die van dwingend recht zijn) wordt gewaarborgd.

Dit is vandaag niet het geval en kan eigenlijk alleen in een administratieve context!

2.4 Tussenkomen van de brandweer

De ter plaatse gestuurde interventieploeg: de taal die de manschappen onderling spreken is deze van de ambtenaar zelf, het gaat hier om interne communicatie, iedereen spreekt dus zijn eigen taal.

Dit betekent dat men de BHDBDMH zodanig moet organiseren dat te allen tijde de klant in zijn taal kan worden te woord gestaan, geholpen en begeleid.

Men moet er eveneens en tegelijkertijd mee rekening houden dat men van de tussenkomende brandweerman niet kan verwachten dat hij een andere taal spreekt dan de zijne, noch tegen de klant, noch tegen de andere leden van de ploeg of meerdere.

De taal die wordt gesproken met vertegenwoordigers van andere openbare diensten ter plaatse is deze van de ambtenaar zelf (behalve in de randgemeente van het Gewest waar dit Nederlands is, of bij interventies buiten het Gewest waar de taal van het Gewest waar men zich bevindt moet worden gesproken).

Dit betekent dus dat de eentalige officier die de interventie leidt de taal van het Gewest waar hij tussenkomt moet spreken, omdat hij communiceert met de plaatselijke overheden.

De taal die wordt gesproken met het publiek is deze die door het publiek wordt gevraagd.

De BHDBDMH moet zodanig georganiseerd zijn dat het respect van deze regels (die van dwingend recht zijn) wordt gewaarborgd.

Dit is vandaag niet het geval en kan eigenlijk alleen in een administratieve context!

3. Gevolgen!

Omdat er een te groot taalonevenwicht is in de verhouding tussen Nederlandstalige en Franstalige collega's (29,42 – 70,58), is het onmogelijk om een gegarandeerde tweetalige dienstverlening met eentalige hulpverleners te organiseren zoals de vandaag geldende taalwetgeving verplicht.

Dit heeft als gevolg dat de 30 ziekenwagens van de BHDBDMH niet bemand kunnen worden met 1 Nederlandstalige en 1 Franstalige zoals gevraagd door de politieke overheid, om de tweetalige dienstverlening te kunnen garanderen, omdat er een tekort is aan Nederlandstalige hulpverleners.

Aangezien het op vlak van werklast het de bedoeling is om ieder individu binnen de BHDBDMH op gelijke voet te behandelen, kan het niet anders dan de verplichting van de tweetalige dienstverlening te laten varen en hopen dat dit geen erge gevolgen heeft voor de hulpbehoevende.

Wat geldt voor het ziekenwagenvervoer, geldt eveneens voor alle andere alleen uitrukkende interventievoertuigen. Er is dus geen gegarandeerde tweetalige dienstverlening.

Dagelijks doen 171 hulpverleners, gedurende hun 24u wacht, hun uiterst best om in de mate van het mogelijke de dienstverlening van de BHDBDMH op terrein zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Maar voor een verplichte tweetalige dienstverlening zijn van de 171 manschappen dagelijks 70 Nederlandstalige nodig en 101 Franstalige hulpverleners.

Vandaag zijn er maar 50 Nederlandstalige operationen voorzien om de wacht van 24u te presteren, wat resulteert in een totaal van 320 Nederlandstaligen op het terrein. Het cijfer 320 wordt bekomen door $50 \times 6,4$ als coëfficiënt te gebruiken. Deze coëfficiënt is het resultaat dat rekening houdt met opleidingsuren, arbeidsongevallen, verlof en compensatie, ziekte ...

D.w.z. dat er 70 Nederlandstaligen nodig zijn om een gegarandeerde tweetalige dienstverlening mogelijk te maken tijdens een 24u wacht, en er dus $70 \times 6,4 = 448$ Nederlandstaligen nodig zijn i.p.v. het verkeerde cijfer van $50 \times 6,4 = 320$ Nederlandstaligen.

Dit allemaal in de wetenschap dat men met eentalige hulpverleners een tweetalige hulpverlening moet garanderen naar de hulpbehoevende.

Onnodig te zeggen dat dergelijke manier van werken nog steeds geen oplossing biedt voor de communicatie onderling tussen de 2 taalgemeenschappen, zoals bijvoorbeeld de bevelvoering, de opleiding, de evaluatie, tuchtregeling en communicatie onder collega's.

4. Oplossing!

4.1. Scenario 1: Met huidige taalwetgeving van toepassing

De huidige taalwetgeving van toepassing op een instelling van openbaar nut, kan nooit voor een hoogstaande performante dienstverlening naar de bevolking toe zorgen.

De oplossing bestaat erin om ieder interventievoertuig dat alleen kan uitrukken, te voorzien van een gemengde bemanning qua taal 1/1. Daarvoor moeten meer Nederlandstaligen worden aangeworven, anders zal er op vlak van werklast gediscrimineerd moeten worden. Dat moet ten allen tijden vermeden worden om een goed werksfeer onderling te behouden.

Er bestaat in dit scenario geen mogelijke oplossing voor de eentalige bevelvoering, opleiding e.d. omdat aan een eentalig ambtenaar niet kan verplicht worden om de ander taal te spreken of te begrijpen.

Zelfs indien die ambtenaar een taalpremie ontvangt na het slagen van een taalexamen is dit juridisch niet mogelijk.

Dit zal altijd een probleem blijven met dergelijke taalwetgeving van toepassing op de operationele brandweerdienst van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Een suggestie van de Vaste commissie van taaltoezicht (zie hun advies van 15/07/2011 op het huidige taalkader van de BHDBDMH, waar de VCT in hun besluit op p.21 het volgende voorstelt): aparte taalkaders.

Een apart taalkader voor het administratief kader laat toe om een ander, meer werkbaar, percentage te bepalen voor het operationele taalkader.

Dit geeft ook als voordeel dat op hetzelfde niveau het niet meer mogelijk is om vacante plaatsen weg te kapen van het operationele kader naar het administratieve kader.

Verduidelijking: op de 112 zijn de contractuele operators van niveau C.

Aangezien Nederlandstalige operators doorgaans een aardig woordje Frans spreken en verstaan, zijn er in verhouding meer Nederlandstalige operators werkzaam, (door gebrek aan echte tweetalige) dan dat het taalkader cijfer voorziet op de noodcentrale 112.

Het gevolg is dat deze operators vacante plaatsen innemen op niveau C die bestemd zijn voor de operationele statutaire Nederlandstalige onderofficieren van niveau C. Hierdoor ontstaat er nog een groter onevenwicht tussen Nederlandstalige en Franstalige onderofficieren op het terrein.

Het gevolg hiervan is dat de Nederlandstalige ondergeschikten nog minder bevelen, opleiding e.d. in hun moedertaal ontvangen.

4.2. Scenario 2: Functionele tweetaligheid

Het meest logische scenario bestaat erin om ervoor te zorgen dat iedere hulpverlener functioneel tweetalig is, net zoals toen de Brusselse Brandweer nog een agglomeratie brandweerkorps was met tweetalige hulpverleners. Dat was de periode voor de oprichting van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 1989.

Het voorstel bestaat erin om van het huidige brandweerkorps een volwaardige hulpverleningszone te

maken zoals in Vlaanderen en Wallonië, met een specifieke taalregeling voor het tweetalig werkgebied Brussel.

Deze overstap naar een hulpverleningszone heeft als voordeel dat men kan spreken over een verdubbeling aan financiële middelen, tegenover wat de BHDBDMH vandaag toekomt uit de federale pot.

M.a.w. onttrek de BHDBDMH uit de I.O.N. (instelling van openbaar nut) waar men met eentalige ambtenaren moet werken die in principe een tweetalige dienstverlening zouden moeten kunnen bieden, maar onmogelijk blijkt op het terrein. Dit is misschien werkbaar binnen een administratieve context, maar zeker niet in een operationele context waar beide taalgemeenschappen samen moeten tussenkomen op het terrein en dus voortdurend moeten kunnen communiceren.

Laat iedere kandidaat brandweerman – ambulancier, de operators van de hulpcentrale 112 en de officieren hun aanwervingsexamen in hun moedertaal doen. De best scorende kandidaten komen terecht in 1 gemeenschappelijke aanwervingsreserve, iedere kandidaat volgt zijn opleiding in zijn moedertaal.

Tijdens de 6 à 8 maanden durende opleiding voorziet men een doorgedreven functionele taalopleiding, waar men echt de terminologie over het menselijk lichaam, ziektesymptomen, brand en technische tussenkomsten, hulpoproep situaties e.d. aanleert.

Op het einde van de stageperiode moet men slagen in het taalexamen om de vaste benoeming als ambtenaar te kunnen genieten.

Het taalexamen van Selor heeft geen enkele meerwaarde op de werkvloer, daar handelt het mondeling taalexamen over je familie, je hobby's, je reizen, je vorige job ... Men geniet als personeelslid weliswaar een riant taalpremie maar die is puur ten persoonlijke titel en een bonus op het loon.

Men kan niemand als eentalig ambtenaar verplichten om de andere taal te spreken of te begrijpen.

Een functioneel gerichte taalopleiding met op het einde van de stage een taalexamen, zal de logische samenwerking tussen beide taalgemeenschappen en de dienstverlening naar de bevolking er drastisch op vooruitgaan. Hierdoor zal de gegarandeerde tweetalige dienstverlening een feit zal zijn.

5. Standpunt van de directeur-generaal van de BHDBDMH, eveneens de voorzitter van het Bijzonder Overleg Comité (BOC) van april 2019

Vraag van ACV Openbare Diensten

ACV Openbare Diensten vraagt welk cijfer er ditmaal door het departement Operaties wordt gesuggereerd voor het toekomstige onwerkbaar taalkader. Om het minimumaantal nodige Nederlandstalige hulpverleners per wacht van 24 uur te bepalen, om een gegarandeerde tweetalige dienstverlening te kunnen organiseren op het terrein, zoals de geldende taalwetgeving verplicht. Het huidige in 2011 bepaalde cijfer van 50 Nederlandstalige hulpverleners per wacht van 24u, is ruim onvoldoende!

Antwoord van de voorzitter in het BOC van april 2019

In 2011 vroeg men de toenmalige korpschef hoeveel Nederlandstalige en hoeveel Franstalige operationele personeelsleden de DBDMH nodig had opdat de bemanning van elk voertuig dat alleen kan uitrukken bestond uit ten minste een personeelslid van elke taalrol. Men kwam toen effectief uit op een afgerond cijfer van 33% Nederlandstaligen.

De voorzitter begrijpt de eisen van het ACV, maar de DBDMH heeft geen enkele beslissingsmacht. De beste oplossing zou effectief zijn om tweetalige personeelsleden te hebben of om de oplossing van het Belgisch leger in te voeren met eentalige eenheden, maar dat is bij ons onhaalbaar in de praktijk.

Het ACV is van mening dat de korpschef ten minste de plicht heeft om te wijzen op een, volgens hen, onzinnige situatie. De voorzitter verklaart dat hij hier al meermaals de aandacht van de politieke overheid op heeft gevestigd, maar daarnaast kan hij niets doen.

Rechtzetting ACV Openbare Diensten

De 33% Nederlandstalige hulpverleners (het huidige taalkader voorziet 29,42% NL) is een verkeerde interpretatie van de voorzitter. Het exacte cijfer is $50 \times 6,4 = 320$ Nederlandstalige hulpverleners maximum op het terrein.

Er werd in 2011 geen percentage maar wel een exact cijfer gesuggereerd door de toenmalige korpschef, hij werd daar toen naar eigen zeggen, vriendelijk toe verzocht door de politieke overheid.

Om te voorkomen dat het percentage zeker niet boven de 30% zou uitstijgen van de totale personeelsbezetting bij de BHDBDMH.

6. Besluit

Politiek Brussel wil daar geen verandering in brengen, politieke spelletjes, persoonlijk en partijbelang halen de bovenhand, telkens heeft men het over de bestaande taalevenwichten en de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Nederlandstalige in Brussel die dan in gevaar zouden komen.

Vele politici hebben de mond vol over het belang van tweetaligheid op de arbeidsmarkt, ze hebben het over de vele openstaande betrekkingen in Brussel en in de Vlaamse rand door een gebrek aan tweetalige werknemers.

Anderzijds om bij de Brusselse gewestelijke overheid te werken (9000 personeelsleden) is er geen enkele verplichting om tweetalig te zijn, alle Brusselse gewestelijke ambtenaren zijn ééntalig.

Aangezien de BHDBDMH de verplichting heeft om zich binnen een administratief canvas van een instelling van openbaar nut te moeten organiseren, is het een onmogelijke opdracht om een correcte tweetalige operationele hulpverlening te organiseren, ten dienste van alle mensen die in Brussel wonen, er werken of het bezoeken.

Meer informatie:

Rudi De Coster - Secretaris ACV Openbare Diensten: +32 476 77 06 63

Dirk Van der Ougstraete - Vakbondsafgevaardigde ACV Openbare Diensten: +32 497 59 97 62

